

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-**138**
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

01.06/2026

7/41863 GK 125
7/42072 GK 130
7/42074 GK 130
7/43023 GK 143
7/43272 GK 143
7/43527 GK 145

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 17/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1817456 sayılı yazınız.
b) 30/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1826809 sayılı yazınız.
c) 21/04/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1841955 sayılı yazınız.
ç) 21/04/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842012 sayılı yazınız.
d) 24/04/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1843513 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Bursa Milletvekili Kayıhan PALA'nın 7/41863, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut TANAL'ın 7/42072, Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun PARLAK'ın 7/42074, Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/43023 ve 7/43272 ile İstanbul Milletvekili Kezban KONUKÇU'nun 7/43527 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (54 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

UŞAK MİLLETVEKİLİ ALİ KARAÖBA'NIN 7/43023 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan 31842 sayılı konuya ilişkin yazıları Ek'te yer almaktadır.

Ek: Yazı (27 Sayfa)

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-57802651-610-31842
Konu : Soru Önergeleri-7/43023

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Başkanlığı)

İlgi : a) 22.04.2026 tarihli ve E-32661919-610-158531649 sayılı yazınız
b) Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörlüğünün 04.05.2026 tarihli ve E-61509119-610-254635 sayılı yazısı.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/43023 esas numaralı Soru Önergisi Kurulumuz Başkanlığınca incelenmiştir.

Konuya ilişkin soru önergesine verilecek cevaplara esas teşkil etmek üzere Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörlüğünün vermiş olduğu bilgiler ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Naci GÜNDOĞAN
Başkan Vekili

Ek: İlgi (b) yazı ve ekleri (26 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: D4826EF0-2EA9-49B9-9162-EF47899D2146

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys>

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye
Telefon: 0(312) 298 70 00
Faks: 0(312) 266 47 59
KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Bilgi için:Sema DEMREN
Uzman
Telefon No:(312) 298 77 05

AHLAK
BİLGİ
ÜRETİM

2025 AİLE YILI

T.C.
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik
Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : E-61509119-610-254635
Konu : Soru Önergeleri-7/43023

04/05/2026

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 27.4.2026 - 29564 tarih ve sayılı yazınız.

İlgi yazı ile 7/43023 esas numaralı yazılı soru önergesi kapsamında talep edilen bilgiler, Üniversitemizin kalite güvence sistemi, öz değerlendirme raporları, akreditasyon hazırlık dosyaları ve ilgili birimlerden temin edilen mevcut kurumsal bilgiler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, soru önergesinde yer alan maddelere ilişkin açıklamalar ekte sunulmuştur. Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. İbrahim ÖZCOŞAR
Rektör

Ek:7/43023 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Açıklamalar (25 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Belge Doğrulama Kodu :BSFBY2EEMS Pin Kodu :14982

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/mardin-artuklu-universitesi-ebys>

Adres:Mardin Artuklu Üniversitesi, Yenişehir Yerleşkesi Diyarbakır Yolu üzeri PK.47200
Artuklu/Mardin
Telefon:4822134002 Faks:4822134004
Web:www.artuklu.edu.tr

Bilgi için: Zekeriya Yersiz
Ünvanı: Bilgisayar İşletmeni

Dahili: 1017

7/43023 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Açıklamalar

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının ilgili yazısı ekinde Üniversitemize iletilen 7/43023 esas numaralı yazılı soru önergesi kapsamında talep edilen bilgiler, Üniversitemizin kalite güvence sistemi, öz değerlendirme raporları, akreditasyon hazırlık dosyaları ve ilgili birimlerden temin edilen mevcut kurumsal bilgiler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, soru önergesinde yer alan 1, 6, 7, 11 ve 13. maddelere ilişkin açıklamalar aşağıda sunulmuştur.

Madde 1'e ilişkin açıklama:

Üniversitemizde engelli ve özel gereksinimli bireylerin yükseköğretime eşit erişimini desteklemek amacıyla Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü faaliyet göstermektedir. Söz konusu birim, engelli öğrencilerin öğrenim, kampüs ve yurt yaşamı sürecinde karşılaşılabilecekleri güçlüklerin azaltılması, erişilebilirlik uygulamalarının geliştirilmesi ve ilgili akademik/ıdari birimler arasında koordinasyon sağlanması amacıyla çalışmalar yürütmektedir.

Kalite ve öz değerlendirme dosyalarında kampüs ve fakülte düzeyinde rampa, asansör, engelli tuvaleti, kabartmalı zemin, yönlendirme tabelaları, Braille destekli düzenlemeler, görme engelli öğrenciler için bilgisayar ve materyal desteği, sınavlarda ek süre tanınması, dersliklerin erişilebilirliğinin iyileştirilmesi, yemekhane ve sosyal alanlara erişimin geliştirilmesi gibi uygulamalara yer verilmiştir. Ayrıca dezavantajlı öğrencilerin akademik, psikolojik ve sosyal destek hizmetlerine erişimi Engelli Öğrenci Birimi, akademik danışmanlık sistemi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Birimi ve Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı aracılığıyla desteklenmektedir.

Turizm Fakültesi özelinde, dezavantajlı gruplara yönelik erişilebilirlik uygulamalarının yanı sıra çölyak/glütensiz yaşam farkındalığına yönelik toplumsal katkı faaliyetleri de kalite dosyalarında kanıt olarak gösterilmiştir.

Örnek Faaliyetler

Faaliyet: 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü Etkinliği

Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü tarafından, 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü kapsamında bir farkındalık etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinlik çerçevesinde düzenlenen söyleşi programında, üniversitenin akademik personellerinden Doç. Dr. Serap Toprak Döşlü tarafından otizm spektrum bozukluğuna ilişkin güncel yaklaşımlar ele alınmış ve toplumsal farkındalığın önemi vurgulanmıştır.

Gerçekleştirilen bu faaliyet ile otizmlili bireylerin anlaşılması, toplumsal duyarlılığın artırılması ve kapsayıcı eğitim anlayışının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Program, akademisyenlerin bilgi

paylaşımı ve katılımcıların aktif katılımı ile yürütülmüş olup, üniversite bünyesinde farkındalık oluşturulmasına katkı sağlamıştır.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/2-nisan-dunya-otizm-farkindalik-gunu>

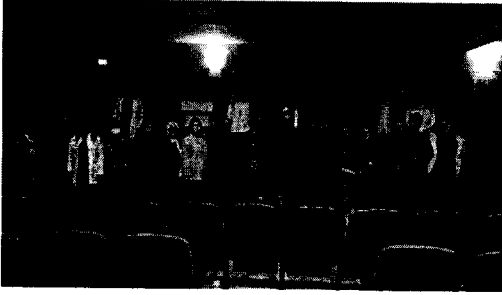
Faaliyet: “MS Okulu Mardin’de” Etkinliğine Katılım

Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü, sağlık temelli farkındalık çalışmalarına katkı sunmak amacıyla düzenlenen “MS Okulu Mardin’de” etkinliğine katılım sağlamıştır. Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi Konferans Salonu’nda gerçekleştirilen programa, Birim Koordinatörü Dr. Öğr. Üyesi Yakup Işiker üniversiteyi temsilen iştirak etmiştir.

Etkinlik kapsamında Multiple Skleroz (MS) hastalığına ilişkin güncel tıbbi bilgiler, tanı ve teşhis süreçleri ile yeni nesil tedavi yöntemleri ele alınmıştır. “MS’i Tanıyoruz, Birlikte Güçleniyoruz” temasıyla gerçekleştirilen programda ayrıca, hastalık sürecinde bireylerin ve hasta yakınlarının dikkat etmesi gereken hususlar detaylı biçimde aktarılmıştır. Programın sonunda gerçekleştirilen soru-cevap bölümü ile katılımcıların soruları yanıtlanmış ve uygulamaya dönük öneriler paylaşılmıştır.

Bu faaliyet ile kronik hastalıklara yönelik toplumsal farkındalığın artırılması, engelli ve özel gereksinimli bireylerin sağlık süreçlerine ilişkin bilgi düzeylerinin geliştirilmesi ve sosyal yaşama katılımlarının desteklenmesi amaçlanmıştır. Üniversitenin ilgili birimi, bu tür etkinliklere katılım sağlayarak erişilebilirlik ve kapsayıcılık odaklı çalışmalarını sürdürmektedir.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/mau-engelli-ogrenci-birimi-koordinatordlugu-ms-okulu-etkinligine-katilim-sagladi>

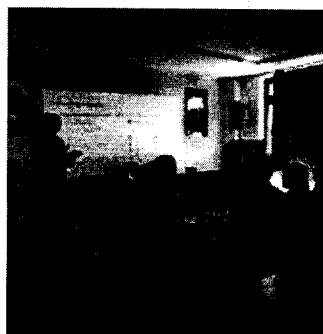
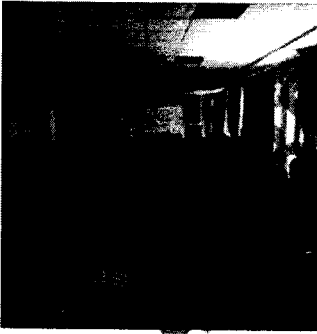

Faaliyet: Mardin Otizm Aile Rehberi (Hizmet Haritası) Çalışmalarına Katılım

II. Ulusal Otizm Eylem Planı kapsamında yürütülen yerel çalışmalar çerçevesinde, Mardin ilinde otizmlili bireyler ve ailelerinin kamu hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak amacıyla “Mardin Otizm Aile Rehberi”nin hazırlanmasına yönelik koordinasyon sürecine Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü katılım sağlamıştır. Söz konusu toplantıya, birimi temsilen Doç. Dr. Serap Toprak Döşlü iştirak etmiştir.

Gerçekleştirilen toplantıda, otizm spektrum bozukluğu tanılı bireylerin eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal destek hizmetlerine hızlı ve doğru biçimde erişim sağlayabilmeleri için güncel ve kapsamlı bir veri havuzunun oluşturulmasının önemi vurgulanmıştır. Bu doğrultuda hazırlanacak rehberin, ailelerin ilgili kurumlara yönlendirilmesini kolaylaştıran işlevsel bir kaynak olması hedeflenmiştir.

Çalışmalar kapsamında, üniversite dahil ilgili tüm kurumların sundukları hizmetlere ilişkin “Hizmet Envanteri Veri Formu”nu doldurarak sürece katkı sağlaması planlanmıştır. Bu faaliyet ile kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi, hizmetlerin görünürlüğünün artırılması ve otizmlili bireylerin yaşam kalitesinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

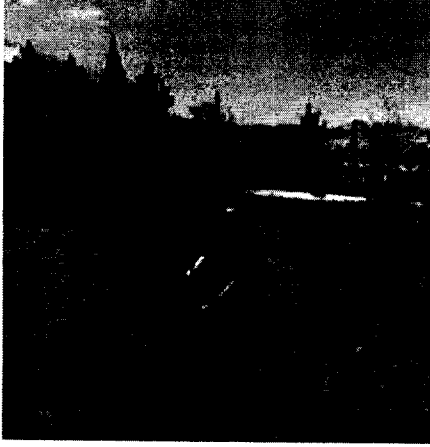
KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/mardinde-otizmlili-bireyler-icin-hizmet-haritasi-cikariliyor>

Faaliyet: Ağaç Dikme Etkinliğine Katılım

Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü, üniversite bünyesinde Türkiye’de Yaşayan Diller Enstitüsü tarafından düzenlenen “Ağaç Dikme Etkinliği”ne katılım sağlamıştır. “Ahlak Bilgi Üretim” temasıyla gerçekleştirilen etkinlikte, çevre bilincinin geliştirilmesi ve sürdürülebilir bir gelecek anlayışının desteklenmesi amaçlanmıştır.

24 Nisan 2026 tarihinde gerçekleştirilen etkinlik kapsamında katılımcılar tarafından fidan dikimi gerçekleştirilmiş, doğaya katkı sunulması hedeflenmiştir. Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü’nün etkinliğe aktif katılımı ile hem çevresel farkındalığın artırılmasına katkı sağlanmış hem de toplumsal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi desteklenmiştir.

Bu faaliyet ile üniversite öğrencileri arasında çevre duyarlılığının artırılması, sosyal dayanışma ve kapsayıcı katılım anlayışının güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, engelli ve özel gereksinimli bireylerin sosyal etkinliklere katılımının teşvik edilmesi yönünde önemli bir adım atılmıştır.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/agac-dikme-etkinligine-katilim>

Engelli Bireylerle İletişim Eğitimi

Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü iş birliğinde, kurum personeline yönelik “Engelli Bireylerle İletişim” konulu eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Eğitim kapsamında; iletişim kavramı ve toplumsal önemi, engel gruplarının özellikleri, farklı engel türlerine sahip bireylerle sağlıklı iletişim kurma yöntemleri ve iletişim sürecinde dikkat edilmesi gereken hususlar ele alınmıştır. Katılımcılara, engelli bireylerle etkili ve duyarlı iletişim kurabilme becerisi kazandırılması hedeflenmiştir.

Bu faaliyet ile üniversite personelinin engelli bireylere yönelik farkındalık düzeyinin artırılması, kapsayıcı iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve kurumsal hizmet kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmıştır.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci->

[birimi/haberler/engelli-ogrenci-birim-koordinatorlugu-ve-engelsiz-yasam-toplulugu-golbol-farkindalik-faaliyeti](https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/engelli-ogrenci-birim-koordinatorlugu-ve-engelsiz-yasam-toplulugu-golbol-farkindalik-faaliyeti)

Golbol Farkındalık Etkinliği

Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü ve Engelsiz Yaşam Topluluğu iş birliğinde, 13 Ekim 2025 tarihinde üniversite atletizm pistinde “Golbol Farkındalık Etkinliği” gerçekleştirilmiştir.

Görme engelli bireylere yönelik bir takım sporu olan golbolün tanıtılması amacıyla düzenlenen etkinlikte, katılımcıların deneyimleyerek öğrenmeleri sağlanmış ve engelli bireylerin spor yoluyla sosyal hayata katılımlarının önemi vurgulanmıştır. Etkinlik kapsamında öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilmiş, empati geliştirmeye yönelik uygulamalara yer verilmiştir.

Bu faaliyet ile engelli bireylerin sportif faaliyetler aracılığıyla desteklenmesi, üniversite öğrencileri arasında farkındalık oluşturulması ve kapsayıcı üniversite kültürünün geliştirilmesi amaçlanmıştır.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/engelli-ogrenci-birim-koordinatorlugu-ve-engelsiz-yasam-toplulugu-golbol-farkindalik-faaliyeti>

Bocce Tanıtım ve Deneyim Etkinliği

Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü ve Engelsiz Yaşam Topluluğu iş birliğinde, üniversite öğrencilerine yönelik “Bocce Tanıtım ve Deneyim Etkinliği” düzenlenmiştir. Etkinlik, Mardin Artuklu Üniversitesi atletizm pistinde gerçekleştirilmiştir.

Faaliyet kapsamında, katılımcılara bocce branşı tanıtılmış ve öğrencilerin bu sporu uygulamalı olarak deneyimlemeleri sağlanmıştır. Etkinlik ile özellikle engelli bireylerin de aktif olarak katılım sağlayabildiği spor dallarına dikkat çekilmiş ve kapsayıcı spor anlayışının yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

Bu faaliyet, öğrenciler arasında sportif farkındalığın artırılmasına, engelli bireylerin sosyal ve fiziksel etkinliklere katılımının teşvik edilmesine ve üniversite bünyesinde kapsayıcı bir sosyal ortamın geliştirilmesine katkı sağlamıştır.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/engelsiz-yasam-toplulu-ve-engelli-ogrenci-birim-koordinatordugu-bocce-etkinligi-284537>

Kısa Film İzleme ve Değerlendirme Etkinliği

Mardin Artuklu Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü tarafından, öğrencilerin bağımlılık ve bağılıktan kurtulma, bilinçlenme ve farkındalık düzeylerini artırmak amacıyla kısa film izleme ve değerlendirme etkinliği gerçekleştirilmiştir.

Etkinlik kapsamında öğrencilerle birlikte “Yok-Oluş” adlı kısa film izlenmiş, film sonrasında katılımcıların görüş, öneri ve değerlendirmeleri alınmıştır. Gerçekleştirilen tartışma ortamında öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri desteklenmiş ve bir sonraki etkinlikler için katılımcı görüşlerine dayalı fikir alışverişinde bulunulmuştur.

Bu faaliyet ile öğrencilerin sosyal ve psikolojik farkındalıklarının artırılması, bağımlılıkla mücadele konusunda bilinçlendirilmesi ve katılımcı odaklı etkinlik kültürünün geliştirilmesi hedeflenmiştir.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi/haberler/kisa-film-posterisi>

Engelsiz Fakülte Uygulamaları ve Dezavantajlı Öğrencilere Yönelik Düzenlemeler

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ, “Engelsiz Fakülte” anlayışı doğrultusunda engelli ve dezavantajlı öğrenciler, akademik ve idari personel ile ziyaretçilerin kampüs yaşamına eşit ve erişilebilir biçimde katılımını sağlamak amacıyla çeşitli fiziksel ve yapısal düzenlemeleri hayata geçirmiştir.

Bu kapsamda, fakülte ana girişinde engelli ve dezavantajlı bireyler için özel olarak düzenlenmiş engelli araç park alanı oluşturulmuştur. Hizmet binası, modern mimari ilkeler çerçevesinde erişilebilirlik esas alınarak tasarlanmış olup fiziksel engel oluşturmeyen bir yapı özelliği taşımaktadır.

Bina içerisinde yer alan asansör sistemi aracılığıyla tüm katlara erişim kolaylaştırılmış; her katta bulunan amfi, sınıf, laboratuvar ve atölyelere engelsiz ulaşım imkânı sağlanmıştır. Ayrıca tüm katlarda engelli bireylerin kullanımına uygun erişilebilir tuvaletler yer almaktadır.

Fakülte, fiziksel erişilebilirliğin yanı sıra kapsayıcı eğitim ortamlarının geliştirilmesini de temel bir ilke olarak benimsemekte; tüm bireyler için eşit öğrenme fırsatlarının sağlandığı destekleyici bir akademik ortam oluşturmaya hedeflemektedir. Bu yaklaşım, eğitimde fırsat eşitliğini yalnızca teorik bir ilke olmaktan çıkararak uygulamaya dönük bir kurumsal politika haline getirmektedir.

KANIT: <https://www.artuklu.edu.tr/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/dezavantajli-ogrenciler-ve-engelsiz-fakulte>

Diğer Kanıtlar:

<https://drive.google.com/file/d/10KIWkjpYOzbRwzzwsZfP3SOYT6rSgY3g/view?usp=sharing>

<https://www.artuklu.edu.tr/turizm-fakultesi/kampus-glutensiz-kafe-turkiyenin-ilk-kampus-glutensiz-kafesi>

<https://drive.google.com/file/d/117zJhMSwgnnAVHAgBsHiYHu3iQL7YSwq/view?usp=sharing>

<https://www.artuklu.edu.tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi>

Madde 2'e ilişkin açıklama:

Mardin Artuklu Üniversitesi'nde engelli ve özel gereksinimli bireylere ilişkin kurumsal koordinasyon temel olarak "**Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü**" üzerinden yürütülmektedir.

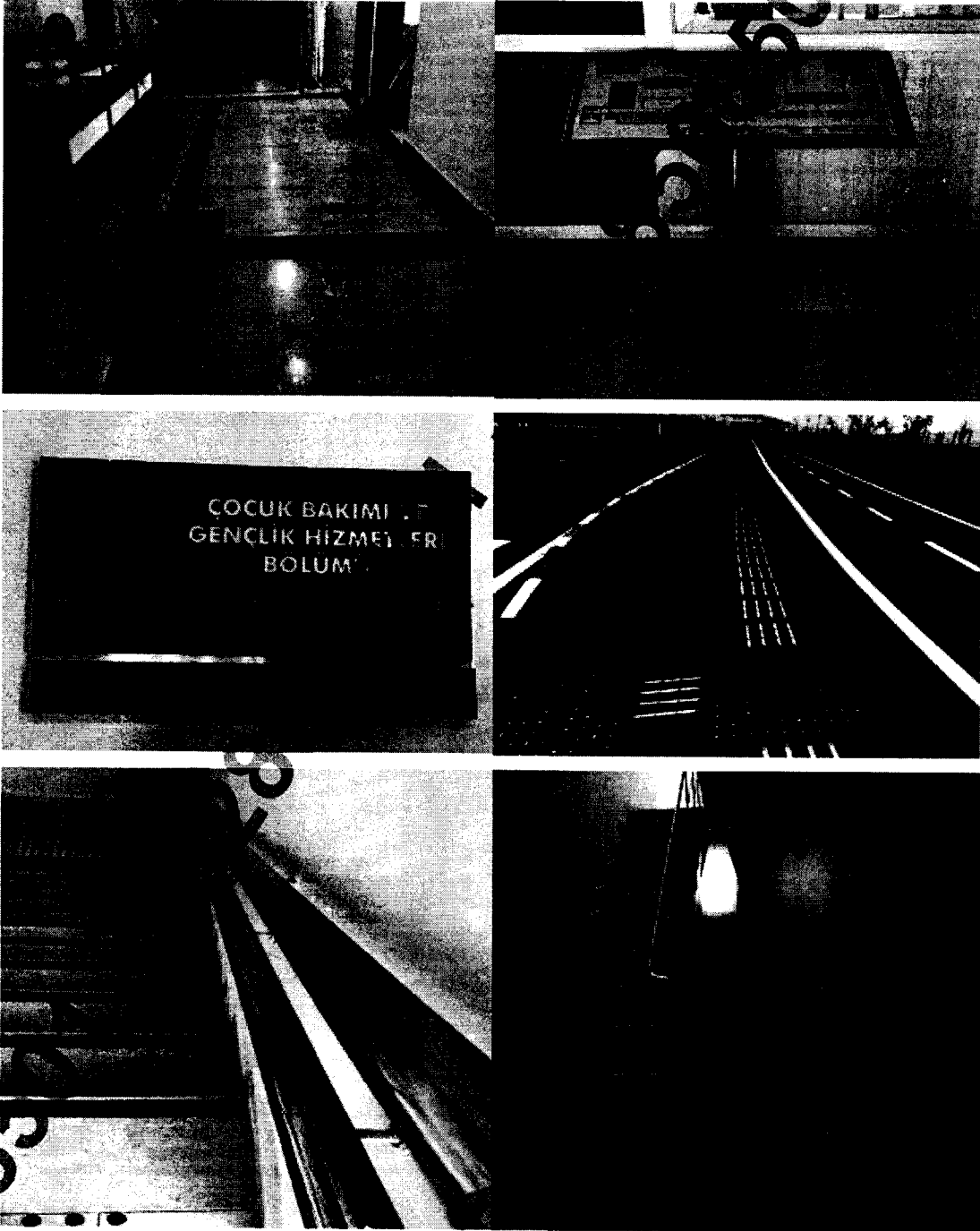
Üniversitenin kampüs ve uygulama alanlarında 2020-2026 dönemini kapsayan erişilebilirlik düzenlemeleri, 2020 yılında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yapılan denetimlerin ardından başlamış; Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından 2022 ve 2023 yıllarında "1. Etap ve 2. Etap Engelli Erişilebilirlik İmalatları Yapım İşleri" adıyla büyük ölçüde hayata geçirilmiştir. 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve güncel erişilebilirlik standartlarına uygun olarak yapılan bu fiziki düzenlemeler şu şekilde detaylandırılmaktadır:

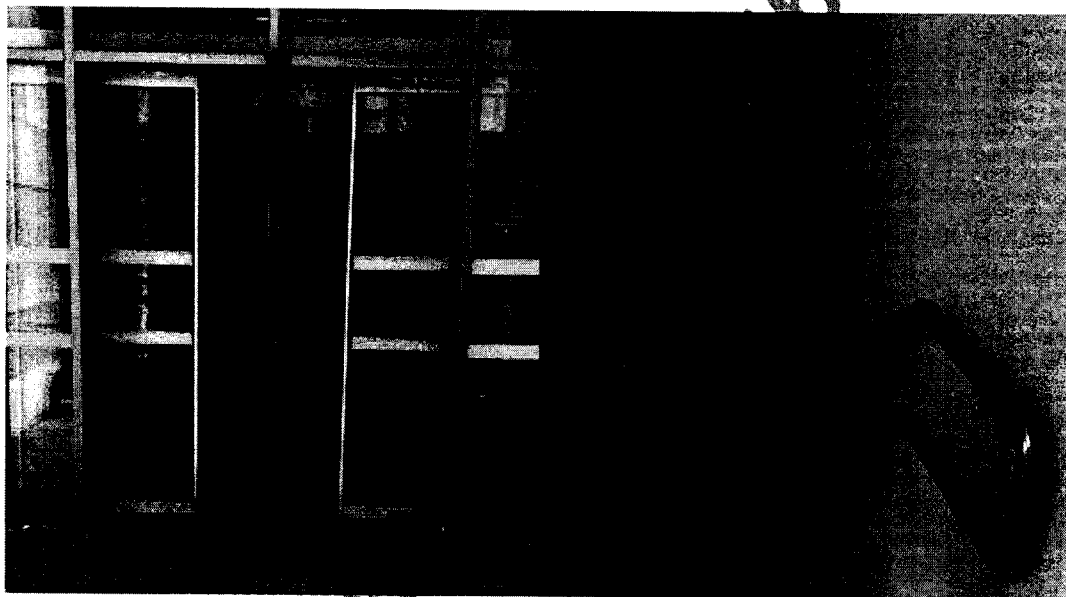
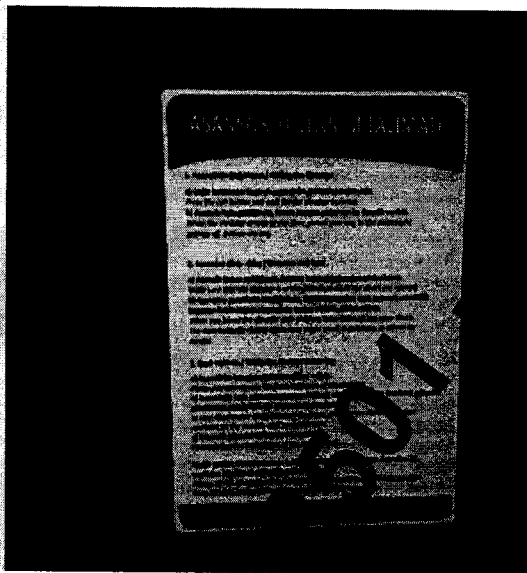
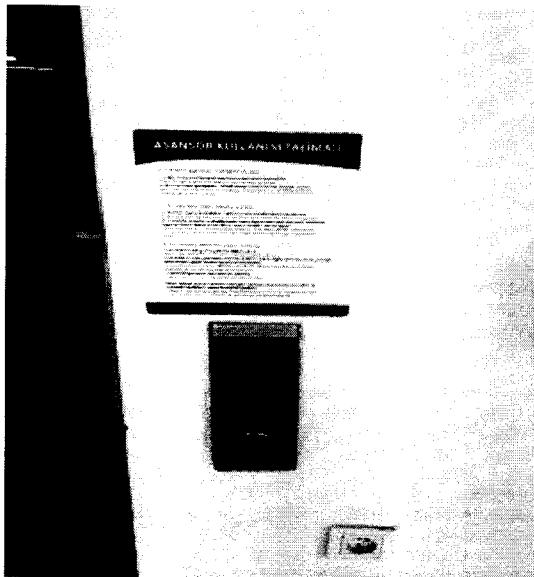
- **Hissedilebilir Yüzey (Kılavuz İz) Uygulamaları:** Görme engelli bireylerin yön bulmasını kolaylaştırmak için bina giriş kapısından danışma bankosuna veya hissedilebilir kat planlarına kadar kesintisiz yönlendirme hatları oluşturulmuştur. Ayrıca tehlike uyarı yüzeyleri merdiven ve asansör girişlerinden 60 cm önce yerleştirilmiş, kampüs içine dış mekan hissedilebilir yüzeyler de eklenmiştir.
- **Engelli Rampaları ve Merdiven Düzenlemeleri:** Kot farkı bulunan bina girişlerindeki rampalar en fazla %6 eğimle tasarlanmış, her iki yanına 70 cm ve 90 cm yükseklikte çift korkuluk sistemi yapılmış ve yüzeylerde kaymaz malzeme kullanılmıştır. Merdivenler için çift yönlü merdiven küpeştesi, kaydırmaz bantlar ve duvara monte paslanmaz çelik korkuluklar inşa edilmiştir.
- **Erişilebilir Tuvaletler:** İlgili yönetmelik ölçülerine sadık kalınarak engelli tuvaletlerinde minimum 150 cm manevra alanı, 80 cm kapı genişliği ve 45 cm oturma yüksekliği standartları sağlanmıştır. Ayrıca bu alanlar; engelli aynası ve lavabosu, acil çağrı butonu ve tutunma barları ile donatılmıştır.
- **Yönlendirme Levhaları ve Bilgilendirme:** Bina içindeki yönlendirme levhaları yüksek kontrastlı renklerle ve Braille alfabesiyle hazırlanmıştır. Oda tanımlama levhaları yerden 1.20 cm, düşey yönlendirme levhaları ise 2.20 cm yüksekliğe sabitlenmiştir. Buna ek olarak kampüste Braille baskılı kat haritaları ve asansör kullanım talimatları yer almaktadır.

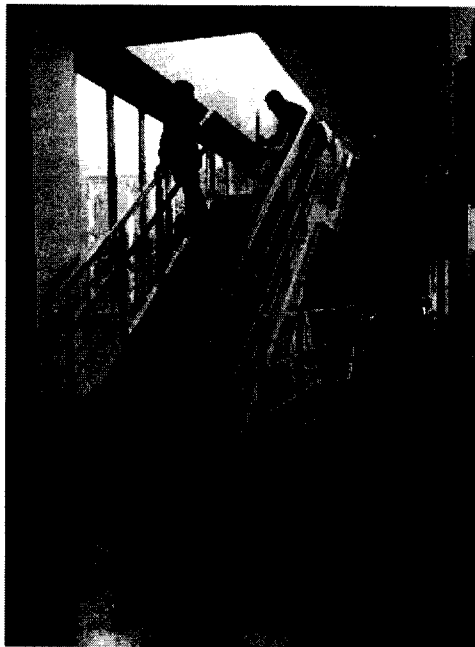
- **Diğer Fiziki ve Teknolojik İmkanlar:** Asansörler engelli erişimine uygun hale getirilmiş, otopark alanlarında engelli park yerleri boyanarak levhalandırılmış, kampüsün belirli noktalarına engelli araç şarj istasyonları kurulmuş, merdiven tırmanıcılar temin edilmiş ve binalara sesli anons sistemi ile cam uyarı bantları entegre edilmiştir.

2025 yılında Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu tarafından yapılan denetimlerde tüm bu imalatların erişilebilirliği engellemediği teyit edilmiştir. Zamanla zarar gören imalatların yenilenmesi, mevzuat değişikliklerine uyum sağlanması ve küçük çaplı diğer eksikliklerin giderilmesi amacıyla 2026 yılı bütçesinden ödenek talep edilmiş olup planlamalar bu yönde devam etmektedir.

Ek- Örnek İmalat Fotoğrafları

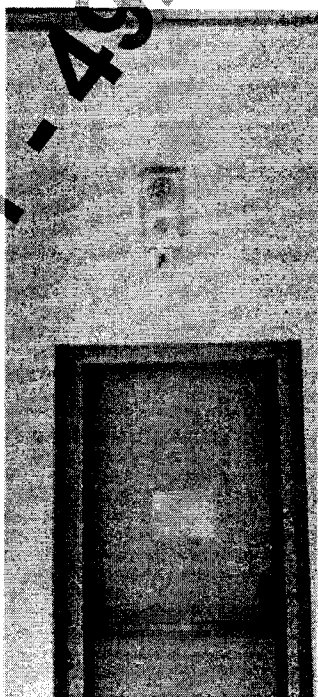
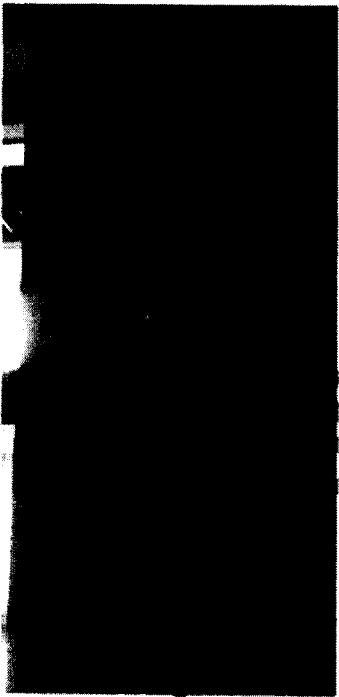
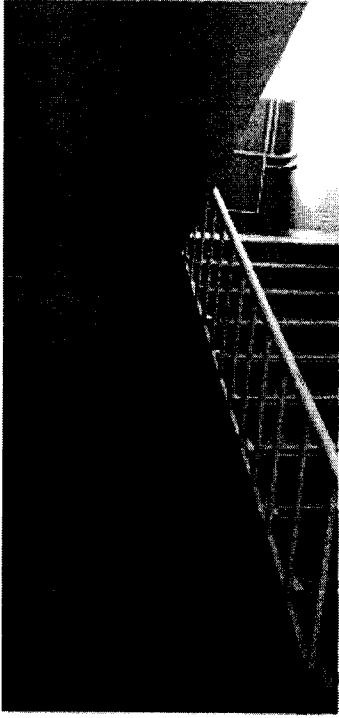

- 492856851

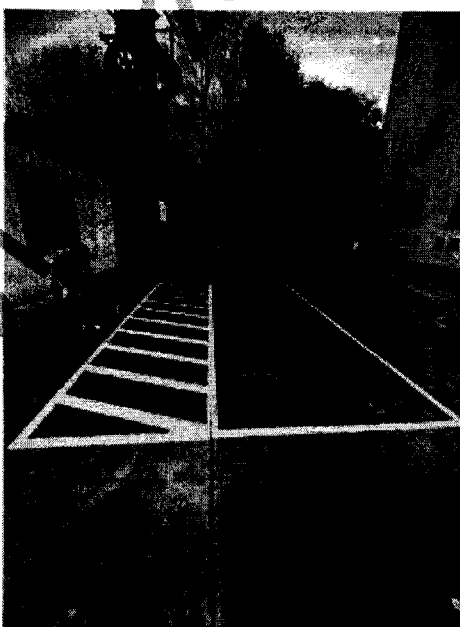
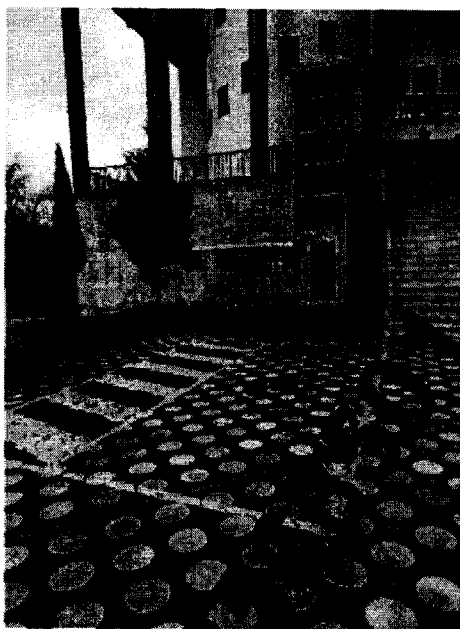
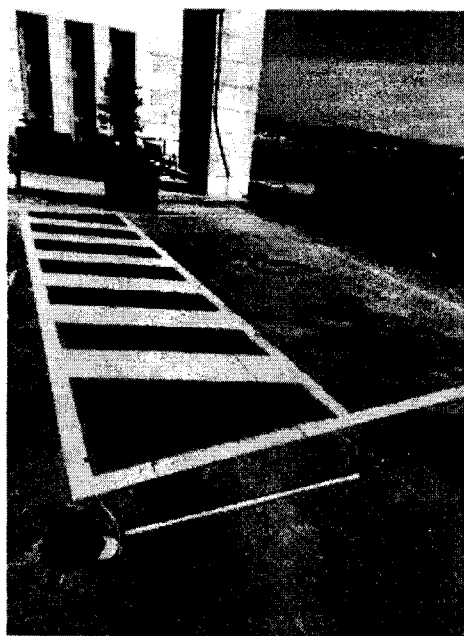
- 4928568501 - 49

4928568507 -

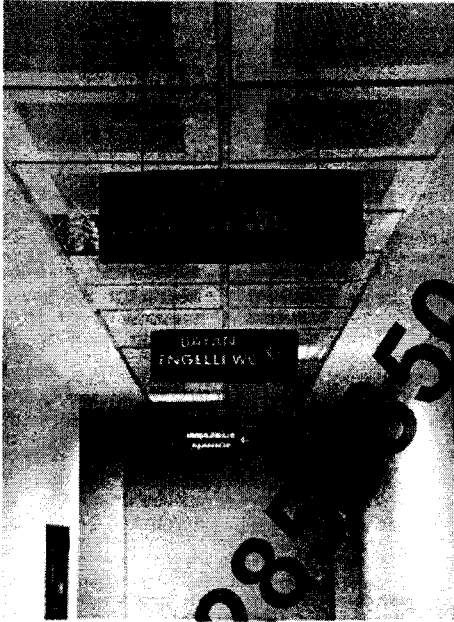
4928568507 -

4928568507 -

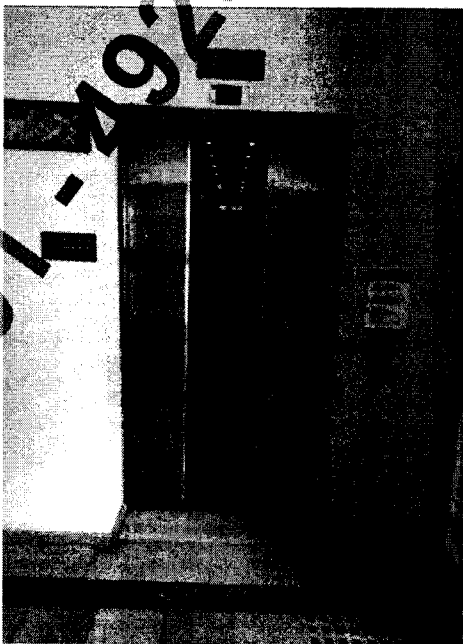
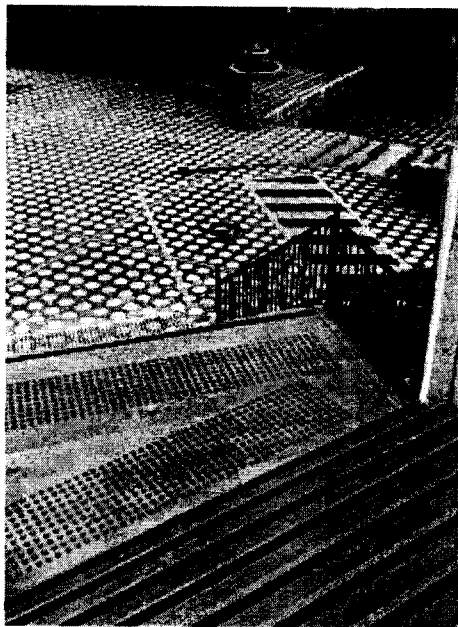
492856851

28568501 - 492

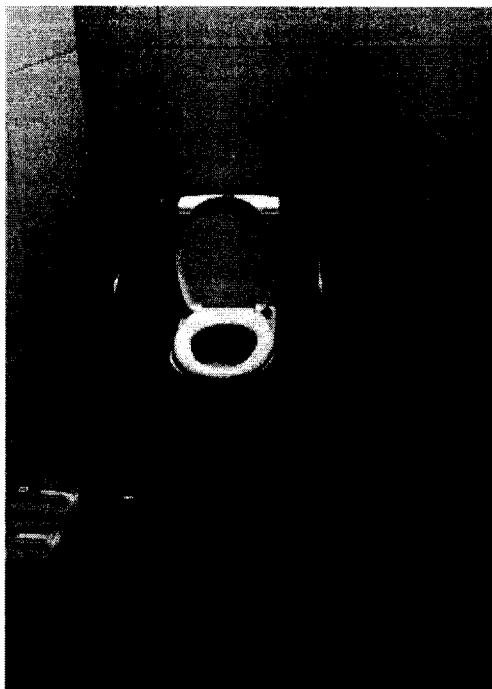
492856851

4928568501 - 4928568501

492856851

492856851

492856851

48568501

Madde 3'e ilişkin açıklama:

Mardin Artuklu Üniversitesi ile Mardin İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında 2020–2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireyler, özel eğitim ve kapsayıcı eğitim alanlarında kurumsal düzeyde planlanmış, sistematik ve doğrudan ortak yürütülen bir faaliyet veya program bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, her iki kurumun kendi görev alanları çerçevesinde yürüttüğü akademik ve uygulamalı çalışmalar aracılığıyla dolaylı iş birliği ve bilgi paylaşımına dayalı etkileşimler gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, özellikle üniversitenin akademik birimleri tarafından yürütülen araştırmalar, eğitim faaliyetleri, farkındalık çalışmaları ve bilimsel etkinlikler; Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki okul ve öğretmenlerle dolaylı düzeyde etkileşim ve katkı sağlamıştır.

Özellikle kapsayıcı eğitim, özel eğitim uygulamaları ve engelli bireylerin eğitsel süreçlerine yönelik olarak gerçekleştirilen akademik seminerler, bilimsel toplantılar ve farkındalık etkinlikleri; öğretmenlerin mesleki gelişimine ve eğitim ortamlarında kapsayıcı yaklaşımların güçlenmesine dolaylı katkı sunmuştur. Ayrıca üniversite bünyesinde yürütülen bilimsel çalışmaların ve saha temelli araştırmaların, eğitim uygulamalarına yönelik bilgi üretimi açısından önemli bir akademik zemin oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Bu doğrultuda, doğrudan bir ortak program yürütülmemekle birlikte, akademik üretim, bilimsel etkinlikler ve paydaş etkileşimi üzerinden şekillenen bir bilgi alışverişi ve dolaylı katkı mekanizması mevcuttur.

Madde 6: Turizm, sanat tarihi, mimarlık, gastronomi ve benzeri alanlarda faaliyet gösteren birimler tarafından 2020-2026 döneminde erişilebilir turizm, kapsayıcı gastronomi eğitimi ve engelli bireylerin turizm sektörüne katılımını destekleyen çalışmalar yapılmış mıdır?

Madde 6'ya ilişkin açıklama:

Turizm Fakültesi bünyesinde yürütülen Turizm İşletmeciliği ve Gastronomi ve Mutfak Sanatları programları, turizm ve yiyecek-içecek sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesine yönelik eğitim-öğretim faaliyetleri yürütmektedir. Gastronomi ve Mutfak Sanatları Programı kapsamında öğrencilerin yiyecek-içecek hazırlama, sunum, servis, mutfak uygulamaları, yerel yemek kültürü, yabancı dil ve sektör bilgisi gibi alanlarda mesleki yeterlik kazanmaları hedeflenmektedir.

Kalite dosyalarında engelli ve dezavantajlı öğrencilerin eğitim ortamlarına erişimini destekleyen rampa, asansör, engelli tuvaleti, kabartmalı zemin, bireysel sınav uyarlamaları, akademik danışmanlık ve dijital erişim uygulamaları yer almaktadır. Ayrıca çölyak/glütensiz yaşam konusunda yürütülen farkındalık ve toplumsal katkı faaliyetleri, gastronomi alanında özel gereksinimlere duyarlı bir yaklaşımın örneği olarak değerlendirilebilir.

Bununla birlikte, mevcut kalite dosyalarında “erişilebilir turizm” veya “engelli bireylerin turizm sektörüne katılımı” başlığı altında doğrudan adlandırılmış, hedef kitlesi özellikle engelli bireyler olan ayrı bir proje, sertifika programı veya mesleki eğitim modeli açık şekilde tespit edilememiştir. Bu nedenle mevcut kanıtlar, erişilebilir eğitim ortamı ve kapsayıcı gastronomi/toplumsal katkı uygulamalarını desteklemekte; engelli bireylerin turizm sektörüne katılımını doğrudan hedefleyen özel çalışmaların bildirilmesi için ise ek kurumsal kanıt

gerekmektedir.

Kanıtlar:

<https://www.artuklu.edu.tr/gastronomi-ve-mutfak-sanatlari>

<https://www.artuklu.edu.tr/turizm-isletmeciligi>

<https://obs.artuklu.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=26&curSunit=5766#>

<https://obs.artuklu.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=5765>

<https://drive.google.com/file/d/10KIWkjpYOzbRwzwsZfP3SOYT6rSgY3g/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1I7zJhMSwgnnAVHAgBsHfYHu3iOL7YSwq/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/drive/folders/1IPyfYU8pHy7TQUFSTohm4UqnRcnwxTCs?usp=sharing>

<https://www.artuklu.edu.tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi>

Madde 7'e ilişkin açıklama:

Madde 7: Mardin'in kültür ve manç turizmi potansiyeli dikkate alındığında, üniversitelerin engelli bireylerin turizm, konaklama, rehberlik, gastronomi, el sanatları ve kültürel üretim alanlarında üretici, girişimci veya çalışan olarak yer almasına yönelik özel programları var mıdır?

Madde 7'ye ilişkin açıklama:

Mardin Artuklu Üniversitesi Turizm Fakültesi bünyesinde yürütülen programlar, turizm, konaklama, gastronomi ve hizmet sektörlerine yönelik nitelikli insan kaynağı yetiştirmeyi amaçlayan genel eğitim-öğretim yapısına sahiptir. Bu kapsamda öğrenciler, program müfredatları, uygulamalı dersler, işbaşında mesleki uygulama, isteğe bağlı staj, kariyer danışmanlığı ve mezun izleme süreçleri aracılığıyla sektörle ilişkilendirilmektedir.

Engelli öğrencilerin bu genel eğitim süreçlerine erişimi Engelli Öğrenci Birimi, akademik danışmanlık, fiziksel erişilebilirlik düzenlemeleri ve sınav/öğrenme süreci uyarlamalarıyla desteklenmektedir.

Kanıtlar:

<https://obs.artuklu.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=26&curSunit=5790#>

<https://www.artuklu.edu.tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi>

<https://obs.artuklu.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=5765>

<https://obs.artuklu.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=26&curSunit=5766#>

<https://obs.artuklu.edu.tr/oibs/kariyer/>

Madde 9'a ilişkin açıklama:

Mardin Artuklu Üniversitesi engelli bireylerin kampüs hayatına ve toplumsal yaşama katılımını güçlendirmek amacıyla üniversite genelinde ve Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü bünyesinde;

Fiziksel Erişilebilirlik Çalışmaları: 2020 yılında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Mardin İl Müdürlüğü Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu tarafından yapılan denetimler sonucunda, kampüs alanlarında kapsamlı bir düzenlemeye gidilmiştir. 2022 ve 2023 yıllarında tamamlanan bu imalatlar kapsamında; görme engelli bireyler için hissedilebilir yüzey uygulamaları, %6 eğimi geçmeyen ve çift korkuluklu engelli rampaları, yönetmeliklere uygun erişilebilir tuvaletler ve Braille alfabeli yönlendirme levhaları inşa edilmiştir

Sosyal Hayata Katılım ve Farkındalık Faaliyetleri: Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü, kendi bünyesinde öğrencilerin sosyal yaşama katılımını destekleyen güncel faaliyetler yürütmektedir. Bunlar arasında; II. Ulusal Otizm Eylem Planı kapsamında Mardin'de otizmlili bireyler için "Hizmet Haritası" çıkarılması, toplumda farkındalık yaratmayı hedefleyen "MS Okulu" etkinliğine katılım sağlanması ve sosyal uyumu güçlendiren "Ağaç Dikme Etkinliği" yer almaktadır.

Eğitim Süreçlerini Destekleme: Birim ayrıca engelli öğrencilerin eğitim süreçlerindeki engelleri kaldırmak amacıyla "Vize ve Final Haftalarında Sınavlara Erişilebilirlik" çalışmaları yürütmekte ve öğrencilere yönelik "Tanışma ve Bilgilendirme Toplantıları" düzenlemektedir.

Madde 10'a ilişkin açıklama:

Mardin Artuklu Üniversitesi'nin Engelli ve Özel Gereksinimli Bireyler Odağında Yürüttüğü Ulusal ve Uluslararası Projeler (2020-2026)

Mardin Artuklu Üniversitesi'nin 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireyler odağında doğrudan TÜBİTAK veya Erasmus+ kapsamlı çok sayıda proje yürüttüğüne ilişkin sınırlı sayıda yapılandırılmış proje bulunmakla birlikte, mevcut uluslararası projeler kapsamında kapsayıcılık, dezavantajlı grupların katılımı ve erişilebilirlik ilkeleri dikkate alınarak çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda Erasmus+ programı çerçevesinde yürütülen "Tasarruf Ettığın Su Geleceğindir Geç Olmadan Eyleme Geç" (2024-3-TR01-KA154-YOU-000272738) adlı proje, doğrudan engelli bireyleri de kapsayan geniş bir katılımcı profili ile uygulanmıştır. Proje, su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, çevre bilinci ve gençlerin politika süreçlerine aktif katılımını artırmayı amaçlamaktadır.

Proje Kapsamı ve Engelli Bireylerin Dahiliyeti

Proje kapsamında 17-30 yaş arası gençler hedef kitle olarak belirlenmiş; ekonomik, sosyal ve sağlık açısından dezavantajlı bireylerin yanı sıra engelli ve özel gereksinimli gençlerin de sürece dahil edilmesi sağlanmıştır. Bu yönüyle proje, kapsayıcı katılım yaklaşımı ile dezavantajlı grupların karar alma süreçlerine erişimini destekleyen bir yapı taşımaktadır.

Yürütülen Faaliyetler

Proje kapsamında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir:

- AB, Birleşmiş Milletler ve Türkiye su politikaları ile su tasarrufu stratejilerine yönelik eğitimler
- Girişimcilik ve iş modeli geliştirme eğitimleri
- Fikri ve sınai mülkiyet hakları eğitimleri
- Su ayak izi ve sanal su hesaplama uygulamaları
- Tasarım ve atölye çalışmaları
- Erasmus+ KA154 gençlik katılımı proje eğitimleri
- Youthpass hazırlama süreçleri
- Elazığ, Hatay ve Mardin illerinde çalıştaylar
- Karar alıcıların katılımıyla bölgesel sunum ve bilgilendirme etkinlikleri

Proje Çıktıları

Projenin başlıca çıktıları şu şekilde gerçekleşmiştir:

- Politika öneri raporları
- Akademik yayınlar (bildiri, kitap bölümü, makale vb.)
- Gençlerin çevre ve su yönetimi konusunda farkındalık düzeyinin artırılması
- Dezavantajlı ve engelli gençlerin proje süreçlerine aktif katılımının sağlanması
- Gençlerin "Su ve Çevre Elçileri" olarak toplumsal farkındalık rollerinin güçlendirilmesi

Genel Değerlendirme

KA131 Erasmus+ uygulamaları kapsamında ayrıca engelli ve özel gereksinimli öğrencilerin hareketlilik faaliyetlerine katılımını teşvik etmek amacıyla pozitif ayrımcılık uygulanmakta ve ek mali destek mekanizmaları sunulmaktadır. Bu durum, üniversitenin kapsayıcı uluslararasılaşma politikasının bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

PROJE BİLGİLERİ

Sıra	Destekleyen Kuruluş	Proje Adı	Proje Kodu	Proje Konusu	Proje Faaliyetleri	Proje Çıktıları
1	AB Erasmus+	Tasarruf Ettğin Su Geleceğindir Geç Olmadan Eyleme Geç	2024-3-TR01-KA154-YOU-000272738	Proje, çağrı kapsamında suyun tasarruflu kullanımını ve sürdürülebilirliğini sağlamak için azalan temiz su kaynaklarına dikkat çekerek tasarruflu kullanımını, kazanımını ve beraberinde elde edilen enerjinin verimli kullanımını odağına almaktadır. Proje, gençleri su tasarrufu konusunda bilinçlendirmeyi, onları "Su ve Çevre Elçileri" ne dönüştürmeyi ve su yönetim politikalarına aktif katılımlarını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu	-AB, BM ve Türkiye su politikaları; su tasarruf stratejileri ve suyun kritik durumu konusunda eğitimler -Girişimcilik ve iş modeli geliştirme eğitimleri -Fikri ve sınai mülkiyet hakları eğitimi -Sanal su ve su ayak izi hesaplama eğitimleri -Tasarım ve atölye çalışmaları -Erasmus + çatısı ve KA154 gençlik katılımı proje eğitimi -Youthpass hazırlama	Politika öneri metni, akademik çıktılar (Bildiri, kitap bölümü ; makale vb)

				kapsamda projeye 17-30 yaş arasında çalışan-çalışmayana; okuyan-okumayan; ekonomik, sağlık ve sosyal dezavantajlılıkları olan gençler dahil edilmiştir.	etkinliği, -Elazığ, Hatay ve Mardin illerinde çalıştaylar, Vb etkinlikler yapılmış ayrıca farklı kurum ve kuruluşlardan davet edilen karar alıcılar şu konusunda iller özelinde sunumlar gerçekleştirmiştir.	
--	--	--	--	---	---	--

2026 Yılı İtibariyle Üniversitemizde Yürütülen TÜBİTAK-4008 Projeleri

S. No	Proje Yılı	PROJE ADI	PROJE KODU	PROJEDEKİ GÖREVİ	PROJE BÜTÇESİ TL	BİRİM
1	2024	Gülümse Daha Hijyenik Bir Hayata	TÜBİTAK 4008	Yürütücü: Doç. Dr. Sema ÇİFÇİ	110.330 TL	SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
2	2026	Anne Gücüyle Sağlık	TÜBİTAK 4008	Yürütücü: Doç. Dr. Sema ÇİFÇİ	325.200 TL	SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
3	2026	Disiplinlerarası Sanat Atölyeleri ile Renklenen Hayaller	TÜBİTAK 4008	Yürütücü: Arş. Gör. Bahar DİKEC ADA	292.00 TL	ÖZEL SANATLAR FAKÜLTESİ

Madde 11'e ilişkin açıklama:

Turizm Fakültesi kalite dosyalarında, toplumsal katkı faaliyetlerinin yerel kalkınma, toplumla bütünleşme ve paydaş odaklılık hedefleriyle ilişkilendirilerek yürütüldüğü; faaliyet sonuçlarının EBYS, web sitesi, sosyal medya ve yıllık faaliyet raporları aracılığıyla kayıt altına alındığı belirtilmektedir. Ayrıca dış paydaş toplantıları, çalıştay raporları, paydaş geri bildirimleri ve çölyak/glütensiz yaşam odaklı toplumsal katkı faaliyetleri dosyalarda kanıt olarak gösterilmiştir.

Bu çerçevede, Turizm Fakültesi'nin yerel paydaşlar, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve toplum kesimleriyle çeşitli toplumsal katkı ve farkındalık faaliyetleri yürüttüğü anlaşılmaktadır.

Kanıtlar:

InSight Content Management

<https://www.artuklu.edu.tr/turizm-fakultesi/birim-faaliyet-raporu>

<https://www.artuklu.edu.tr/turizm-fakultesi/birim-faaliyet-plani>

<https://www.artuklu.edu.tr/turizm-fakultesi/paydaslarimizin-listesi>

<https://www.artuklu.edu.tr/turizm-fakultesi/haberler>

Madde 12: Mardin Artuklu Üniversitesi 2020-2026 yılları arasında engelli öğrenci, engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kaçtır? Bu sayıların yıllara göre dağılımı nasıldır?

Madde 12'ye ilişkin açıklama:

Engelli İdari Personel (2026)

- Toplam Sayı: Üniversite bünyesinde görev yapan 11 engelli idari personel bulunmaktadır.
- Hizmet Sınıfı: Personelin 8'i Genel İdare Hizmetleri, 3'ü ise Yardımcı Hizmetler sınıfındadır.
- Mezuniyet Durumu: 6 ön lisans, 3 lisans ve 2 ortaöğretim mezunu personel mevcuttur.

Madde 13: Mardin ili özelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime, istihdama, tarımsal üretime, turizm faaliyetlerine ve sosyal yaşama katılımı artırmaya yönelik çalışmaların güçlendirilmesi için tespit edilen başlıca ihtiyaç ve eksiklikler nelerdir?

Madde 13'e ilişkin açıklama:

Kalite ve öz değerlendirme dosyaları incelendiğinde, engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime erişimini destekleyen kurumsal mekanizmaların bulunduğu; özellikle Engelli Öğrenci Birimi, erişilebilir fiziksel altyapı, akademik danışmanlık, psikolojik danışmanlık, sınav uyarlamaları ve dijital erişim uygulamalarının mevcut olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, mevcut dosyalardan hareketle güçlendirilmesi gereken başlıca alanlar bulunmaktadır.

Bu alanların başında, 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik faaliyetlerin yıllara göre sayısal ve nitel çıktılarla izlenmesini sağlayacak bütüncül bir veri tabanı oluşturulması gelmektedir. Ayrıca turizm ve gastronomi alanlarında erişilebilir turizm, kapsayıcı gastronomi eğitimi ve engelli bireylerin sektörel istihdam/girişimcilik süreçlerine katılımını doğrudan hedefleyen özel programların geliştirilmesi yararlı olacaktır. Yerel yönetimler, kamu kurumları, Millî Eğitim Müdürlüğü, engelli alanındaki sivil toplum kuruluşları ve sektör temsilcileriyle yapılan veya yapılacak iş birliklerinin protokol, faaliyet ve çıktı düzeyinde sistematik biçimde raporlanması da ihtiyaç duyulan alanlardan biridir.

Kanıtlar:

<https://www.artuklu.edu.tr/engelli-%C3%B6%C4%9Frenci-birimi>

Mardin İli Özelinde Engelli ve Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Çalışmalar ve Geliştirilmesi Gereken Alanlar

Mardin ili genelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime, istihdama, tarımsal üretime, turizm faaliyetlerine ve sosyal yaşama katılımını artırmaya yönelik çeşitli kamu kurumları, yerel yönetimler ve üniversite birimleri tarafından farklı düzeylerde çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar, sosyal destek hizmetlerinden farkındalık faaliyetlerine, erişilebilirlik düzenlemelerinden eğitim ve sağlık alanındaki uygulamalara kadar geniş bir yelpazeye yayılmaktadır.

Bununla birlikte, mevcut çalışmalar önemli katkılar sunmakla birlikte, uygulama düzeyinde bazı yapısal ve işlevsel alanlarda geliştirilmesi gereken unsurların bulunduğu görülmektedir.

1. Fiziksel Erişilebilirlik ve Altyapı Çalışmaları

Kamu binalarında, üniversite yapılarında ve bazı sosyal alanlarda engelli bireylerin erişimini kolaylaştırmaya yönelik rampa, asansör, hissedilebilir yüzey ve park alanı gibi düzenlemeler yapılmıştır.

Ancak kent genelinde özellikle kaldırımlar, toplu taşıma durakları, üst geçitler ve kırsal alanlarda erişilebilirlik standartlarının tam olarak sağlanamadığı görülmektedir. Bu durum, mevcut iyileştirmelere rağmen fiziksel erişilebilirliğin geliştirilmesi gereken temel alanlardan biri olduğunu ortaya koymaktadır.

2. Eğitim Alanındaki Çalışmalar

Özel eğitim, kaynaştırma uygulamaları ve farkındalık faaliyetleri kapsamında çeşitli eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Üniversite ve yerel kurumlar tarafından öğretmenlere ve personele yönelik bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiş, kapsayıcı eğitim anlayışının geliştirilmesine katkı sunulmuştur. Ancak özel eğitim hizmetlerinin kapasite açısından sınırlı olması, kırsal bölgelerde erişim sorunları ve bireyselleştirilmiş eğitim modellerinin yaygınlaşmaması önemli bir geliştirme alanı olarak değerlendirilmektedir.

3. İstihdam ve Ekonomik Katılım Çalışmaları

Engelli bireylerin istihdamına yönelik kamu destekli bazı uygulamalar ve sosyal yardım programları bulunmaktadır. Ayrıca mesleki rehabilitasyon ve beceri geliştirme yönünde sınırlı sayıda faaliyet yürütülmektedir. Bununla birlikte, özel sektör katılımının düşük olması, sosyal girişim ve kooperatif modellerinin yeterince gelişmemiş olması ve yerel istihdam olanaklarının sınırlılığı, ekonomik katılım açısından geliştirilmesi gereken önemli alanlardır.

4. Tarımsal Üretime Katılım Çalışmaları

Bölgenin tarımsal yapısı dikkate alındığında, engelli bireylerin tarımsal üretime katılımını desteklemeye yönelik bazı sınırlı girişimler bulunmaktadır. Ancak uyarlanmış tarımsal üretim modelleri, tarımsal rehabilitasyon uygulamaları ve gelir getirici üretim süreçlerinin yeterince yaygın olmadığı görülmektedir. Bu nedenle tarım ve rehabilitasyonun entegre edildiği modellerin geliştirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.

5. Turizm Faaliyetlerine Katılım

Mardin'in güçlü turizm potansiyeline rağmen, erişilebilir turizm altyapısı henüz istenilen düzeyde değildir. Tarihi ve kültürel alanlarda engelli erişimine uygun düzenlemelerin sınırlı olması, hem turist olarak katılımı hem de turizm sektöründe istihdamı kısıtlamaktadır. Engelsiz turizm rotaları ve erişilebilir kültürel alan düzenlemeleri bu alanda geliştirilmesi gereken başlıca unsurlardır.

6. Sosyal Yaşama Katılım

Engelli bireylerin sosyal yaşama katılımı için spor, kültür ve farkındalık temelli çeşitli etkinlikler yürütülmektedir. Üniversite ve yerel kurumlar tarafından düzenlenen sosyal etkinlikler, kapsayıcı katılımı desteklemektedir. Bununla birlikte, sosyal dışlanma, toplumsal algı sorunları ve bağımsız yaşam olanaklarının sınırlılığı, sosyal katılımın geliştirilmesi gereken yönlerini oluşturmaktadır.

7. Genel Değerlendirme

Genel olarak değerlendirildiğinde, Mardin ilinde engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik önemli düzeyde faaliyet ve hizmet yürütülmektedir. Ancak bu çalışmaların daha sistematik, yaygın ve sürdürülebilir hale getirilmesi gerekmektedir. Özellikle erişilebilirlik, eğitimde fırsat eşitliği, istihdam olanaklarının artırılması ve sosyal katılımın güçlendirilmesi alanlarında bütüncül politika ve uygulamaların geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Madde 14'e ilişkin açıklama:

Engelli Bireylerle İlgili CİMER Üzerinden Üniversitemize İletilen Başvuru Sayısı ve Konu Dağılımı

	CİMER Başvuru Sayısı	Konusu
1	2403972571	Engelli bireyler için formasyon eğitiminin ücretsiz olması talebi (tekrar başvuru)
2	2403830964	Engelli bireyler için formasyon eğitiminin ücretsiz olması talebi
3	2402529128	Atanan engelli personelin uzun süre göreve başlatılmaması şikâyeti
4	2400859430	Engelli memurun sağlık ve aile gerekçesiyle Mardin'e atanma talebi
5	2400538818	Engelli personelin iş yerinde baskı, ayrımcılık ve zorunlu görev değişikliği şikâyeti
6	2306392603	Engelli öğrencinin tez süresi için ek dönem talebi
7	2300144917	Sınav aralarında kapalı alan yetersizliği nedeniyle engelli öğrenciler için uygun bekleme alanı talebi
8	2101797822	Engelli raporu bulunan personelin pandemi nedeniyle idari izin talebi

Madde 15'e ilişkin açıklama:

Mardin Artuklu Üniversitesi, dijital erişilebilirlik konusunda son dönemde önemli adımlar atmış ve bu alanda farkındalık oluşturmaya başlamıştır. Üniversitenin resmi web sitesine eklenen erişilebilirlik menüsü sayesinde; görme, işitme ve motor beceri farklılıklarına sahip kullanıcılar için yazı boyutu büyütme, kontrast ayarları, klavye ile gezinme ve ekran okuyucu uyumluluğu gibi temel erişilebilirlik özellikleri sunulmaktadır. Bu gelişme, dijital kapsayıcılık açısından önemli bir başlangıç niteliğindedir.

KANIT 1:

<https://www.artuklu.edu.tr/tr/bilgi-islem-daيره-baskanligi/haberler/mardin-artuklu-universitesi-web-sitesindedijital-engelsiz-donem-basladi>

Bununla birlikte, erişilebilirlik yalnızca teknik araçların eklenmesiyle sınırlı olmayıp; içerik yapısı, doküman formatları, multimedya içeriklerin altyazı ve sesli betimleme desteği gibi unsurları da kapsamaktadır. Üniversite bünyesinde hazırlanan bazı dokümanlarda, web ve dijital

sistemlerin uluslararası standartlar olan WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) kriterlerine uygun hale getirilmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir.

KANIT 2:

https://www.artuklu.edu.tr/dosyalar/saglik_hizmetleri_meslek_yuksek/iayformlar/ENGELL%C4%B0%20B%C4%B0REYLER%20%C4%B0%C3%87%C4%B0N%20%20R%C4%B0SK%20ANAL%C4%B0Z%C4%B0%20VE%20ALINACAK%20%C3%96NLEMLER.pdf

Üniversitenin genel yaklaşımı incelendiğinde, erişilebilirliğin sadece dijital ortamla sınırlı kalmadığı; kampüs genelinde yapılan “engelsiz kampüs” çalışmaları, erişilebilir kütüphane hizmetleri ve fiziksel düzenlemelerle bütüncül bir politika olarak ele alındığı görülmektedir. Bu kapsamda Braille yönlendirmeler, işitsel uyarı sistemleri ve erişilebilir altyapılar hayata geçirilmiştir.

KANIT 3:

<https://www.artuklu.edu.tr/kutuphane/engelsiz-kutuphane>

Ancak mevcut web sitesi ve dijital platformların, uluslararası erişilebilirlik standartları (özellikle WCAG 2.1 / 2.2) açısından tam uyumlu olduğuna dair kapsamlı ve bağımsız bir değerlendirme henüz kamuya açık şekilde paylaşılmış değildir. Bu durum, erişilebilirlik çalışmalarının devam eden bir süreç olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, Mardin Artuklu Üniversitesi dijital erişilebilirlik konusunda başlangıç ve gelişim aşamasını tamamlayıp ilerleme sürecine girmiştir. Mevcut araçlar temel ihtiyaçları karşılamaya yöneliktir; ancak içerik standardizasyonu, sistem entegrasyonu ve uluslararası sertifikasyon süreçlerinin tamamlanması ile erişilebilirlik düzeyinin daha ileri seviyelere taşınması beklenmektedir. Üniversite yönetimi de bu yönde çalışmaların devam edeceğini ifade etmektedir.